

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 17 Haziran 2026
Sayı: 19371

45875

A. SİBEL YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

A. Sibel YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

Çinli otomotiv firması BYD ile Bakanlığınız arasında Manisa'da yaklaşık 1 milyar dolar değerinde, yıllık 150 bin araç kapasiteli bir üretim tesisi kurulmasına yönelik yatırım anlaşması imzalandığı Temmuz 2024'te kamuoyuna duyurulmuştu. Bu süreçte firmaya henüz yatırım taahhütlerini yerine getirmeden gümrük vergisi muafiyeti gibi ciddi avantajlar ve teşvikler sağlandığı basına yansımıştır.

Konuya ilişkin olarak 21.10.2025 tarihinde tarafımdan verilen (7/35043 Esas Numaralı) yazılı soru önergesine, Bakanlığınızca 03.11.2025 tarihinde verilen cevapta; BYD'nin Türkiye yatırımının stratejik öneminden bahsedilmiş, projenin "mevcut teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde desteklendiği" ve "proje takvimi ile firmanın sorumluluk ve taahhütlerinin tanımlandığı" ifade edilmiştir. Ancak somut yaptırımlar, sağlanan vergi muafiyetlerinin tutarı ve olası bir vazgeçme senaryosuna dair sorularımız geçiştirilmiştir.

Gelinen noktada, Haziran 2026'da BYD Başkan Yardımcısı Stella Li tarafından yapılan resmi açıklamada, Türkiye'deki üretim tesisinin kurulum sürecinin tamamen durdurulduğu ve şirketin birinci önceliğinin Macaristan olduğu açıkça ilan edilmiştir. Anlaşmanın üzerinden uzun süre geçmesine rağmen Manisa'daki sahada hiçbir altyapı veya inşaat faaliyetine başlanmamış olması, Bakanlığınızın yürüttüğü sürecin başarısızlıkla sonuçlandığını ve yerli otomotiv pazarında haksız rekabete yol açıldığını ortaya koymuştur.

Bu bağlamda;

1. Kasım 2025 tarihli cevabınızda "proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak devlet desteklerinden yararlandırılmaktadır" ifadesi yer almaktadır. BYD firması, Haziran 2026 itibarıyla Türkiye yatırımını askıya aldığını ve somut bir takviminin olmadığını ilan ettiğine göre, sözleşmede tanımlanan "proje takvimi" ve "firma taahhütleri" ihlal edilmiş midir?

2. BYD'nin yatırımdan vazgeçerek önceliğini Macaristan ve Avrupa'daki diğer atıl fabrikalara kaydırmasının Bakanlığınız tarafından tespit edilen somut gerekçeleri nelerdir? Çin menşeli araçlara yönelik ek mali yükümlülüklerden muaf tutularak pazarda ayrıcalık kazanan bu firmanın Türkiye'yi sadece bir basamak olarak kullanmasını engelleyecek hukuki bir tedbir alınmış mıdır?
3. Temmuz 2024'ten yatırımın askıya alındığı Haziran 2026 tarihine kadar geçen yaklaşık 2 yıllık sürede; BYD firmasının Türkiye pazarında gümrük vergisi muafiyeti, ÖTV avantajı veya diğer yatırım teşvikleri sayesinde elde ettiği toplam maddi menfaat (Türkiye Cumhuriyeti'nin almaktan vazgeçtiği vergi miktarı) ne kadardır?
4. Bir önceki önergemizde sorduğumuz ancak Bakanlığınızca yanıtlanmayan hayati soru geçerliliğini korumaktadır: BYD'nin taahhütlerini yerine getirmeyerek yatırımdan vazgeçmesi sebebiyle, bugüne kadar yaptığı araç satışlarından sağladığı haksız vergi avantajları ve muafiyetler, gecikme faiziyle birlikte firmadan geriye dönük olarak tahsil edilecek midir?
5. Mevcut teşvik mevzuatı ve "Proje Bazlı Destek Verilmesine Dair Karar" kapsamında, taahhüt edilen 1 milyar dolarlık yatırımı yapmaktan vazgeçen BYD firmasına uygulanacak olan hukuki ve cezai yaptırımlar nelerdir? Sözleşmede bir cezai şart belirtilmiş midir? Belitildiyse bunun miktarı nedir?
6. BYD'nin Manisa'da fabrika kuracağı beklentisiyle yatırım ve üretim planlaması yapan, Bakanlığımızın cevabında da "güçlü tedarik bağlantıları kurulacağı" belirtilen yerli otomotiv yan sanayi üreticilerimizin ve parça tedarikçilerimizin uğradığı zararlar nasıl tazmin edilecektir?